

Cuprins

NOTA AUTOAREI	9
PROLOG	11
PARTEA ÎNTÂI	
Moarte pe insulă	43
PARTEA A DOUA	
Cenușa din vatră	111
PARTEA A TREIA	
Vocile trecutului	267
PARTEA A PATRA	
La adăpostul întunericului	335
Epilog	429

1

Comandantul de poliție Adam Dalgliesh era obișnuit să fie chemat de urgență la întâlniri neprogramate, cu persoane necunoscute și în momente nepotrivite, putând fi întotdeauna sigur că îl aștepta un cadavru pe undeva prin apropiere. Însă mai era convocat și la alte întâlniri urgente, uneori la cel mai înalt nivel. Fiind consilier permanent al comisarului federal al New Scotland Yardului, Dalgliesh avea o sumedenie de funcții care, pe măsură ce creșteau în număr și importanță, deveneau tot mai absconse, astfel încât majoritatea colegilor lui nici nu-și mai băteau capul să le rețină. La ora 10.55, în dimineața zilei de 23 octombrie 2003, fusese chemat în biroul comandantului adjunct Harkness, la etajul șapte al sediului New Scotland Yard, însă din momentul în care intrase în încăpere, Dalgliesh presimțise că era vorba despre o crimă. Și asta nu din cauza chipurilor grave întoarse spre el; un scandal în cadrul departamentului ar fi provocat o îngrijorare chiar mai mare. Dar moartea din cauze nenaturale produce întotdeauna o neliniște deosebită, împreună cu conștientizarea faptului că mai există încă anumite lucruri care se sustrag controlului birocratic.

Nu-l așteptau decât trei bărbați și, spre surprinderea lui, printre ei se număra Alexander Conistone de la Ministerul Britanic al Afacerilor Externe. Dalgliesh îl simpatiza pe Conistone, unul dintre puținii excentrici rămași în serviciul public, care,

pe zi ce trece, devenea din ce în ce mai conformist și politizat. Conistone era cunoscut pentru ingeniozitatea deosebită de care dădea dovadă în momente de criză. Cu toate că avea convingerea că orice situație critică se poate rezolva apelând la un caz precedent sau la regulamentul de ordine internă, când aceste căi bătătorite nu funcționau, Conistone nu se dădea în lături să aibă tot felul de inițiative controversate, care, potrivit oricărei logici birocratice, trebuiau să conducă la o catastrofă sigură, dar nu o făceau niciodată. Dalgliesh, cunoscând bine labirintul birocratic din Westminster, ajunsese la concluzia că această dihotomie de caracter era moștenită. Bărbații Conistone fuseseră soldați de mai multe generații. Câmpurile de luptă ale trecutului imperialist al Marii Britanii fuseseră presărate cu trupurile victimelor fără monumente naționale ale ingeniozității deosebite în momente de criză a bărbaților Conistone. Chiar și înfașșurarea lui fizică reflecta o ambiguitate personală. Era singurul dintre colegii lui care se îmbrăca mereu în stilul pedant și conformist al costumelor cu dungulițe purtate prin anii 1930 de funcționarii publici, dar fața puternică și osoasă, cu obraji îmbujorați, și părul mereu răvășit ca o claie de fân îi dădeau mai degrabă un aspect de țaran.

Se așezase alături de Dalgliesh, cu fața spre ferestrele mari din încăpere. În primele zece minute ale acestei întâlniri, Conistone rostise neobișnuit de puține cuvinte, stând rezemat de spătarul scaunului și privind mulțumit panorama de turnuri și turlă luminate de soarele neașteptat de strălucitor al dimineții de toamnă. Dintre cei patru bărbați din încăpere – Conistone, Adam Dalgliesh, comisarul adjunct Harkness și un tinerel de la MI5, care se prezentase drept Colin Reeves – Conistone, cel mai interesat de chestiunea respectivă, vorbise până acum cel mai puțin, în timp ce Reeves, în încercarea de a reține ce se discuta fără să recurgă în văzul tuturor la metoda umiltoare de a lua notițe, încă nu deschisese gura. În cele din urmă, Conistone păru să se trezească și spuse:

– În situația de față, crima ar fi cel mai neplăcut lucru, iar sinuciderea, nu cu mult mai oportună. Moartea accidentală ar fi probabil cea mai convenabilă. Având în vedere identitatea victimei, nu e nici o îndoială că în oricare dintre situații o să fie publicitate, dar ar trebui să fie moderată, asta, desigur, dacă nu e vorba de crimă. Problema e că nu avem prea mult timp. Încă nu s-a fixat nici o dată, dar prim-ministrul ar vrea să organizeze la începutul lui ianuarie o întâlnire internațională strict secretă. E un moment bun. Parlamentul nu e în sesiune, nu se întâmplă mai nimic imediat după Crăciun, nici nu se așteaptă să se întâmple ceva. Se pare că prim-ministrul s-a gândit la Combe. Deci, vei lua cazul, Adam, bine?

Harkness interveni înainte ca Dalgliesh să apuce să răspundă:

– Dacă întâlnirea va avea loc, nivelul de securitate va fi maxim.

„Și chiar dacă știi, ceea ce mă îndoiesc, n-ai nici cea mai mică intenție să-mi spui și mie cine va participa la această întâlnire secretă, sau de ce“, se gândi Dalgliesh. Securitatea funcționa întotdeauna pe acest principiu: nu trebuie să știe decât persoanele care trebuie neapărat să știe. Putea face niște supoziții, dar nu era chiar atât de curios. Pe de altă parte însă, i se cerea să investigheze o moarte violentă și trebuia să afle anumite lucruri.

Înainte ca Reeves să apuce să-și dea seama că ar fi fost momentul potrivit să zică și el ceva, interveni Conistone:

– De asta ne vom ocupa noi, bineînțeles. Nu ne așteptăm să întâmpinăm vreo greutate. A mai existat o situație asemănătoare acum câțiva ani – înainte de vremea ta, Harkness – când un politician important s-a gândit să-i dea liber bodyguardului și și-a rezervat două săptămâni pe Combe. Vizitatorul a suportat liniștea și singurătatea vreo două zile, dar și-a dat seama că viața n-are nici un sens fără hârtoagele de la minister. Eu, unul, m-aș fi gândit că asta e, de fapt, mesajul pe care

trebuia să-l dea insula Combe, dar se pare că el nu s-a prins. Nu, nu cred că va fi cazul să-i deranjăm pe amicii noștri de la sud de Tamisa.

Ei, asta cel puțin era o ușurare. Situația se complica întotdeauna când interveneau și serviciile secrete. După părerea lui Dalglish, serviciul secret, ca și monarhia de altfel, își pierduse mare parte din aura de legendă, în momentul în care renunțase în parte la misterul lor pentru a răspunde solicitării publicului care ceruse cu feroare o deschidere mai mare. În ziua de azi apăruse în ziare inclusiv poza șefului serviciului secret, nu numai că i se cunoștea numele; șefa de dinainte își publicase efectiv autobiografia, iar sediul – un monument excentric cu aspect oriental și accente moderniste, care domina malul de sud al Tamisei – părea proiectat mai degrabă să atragă curiozitatea oamenilor, decât să o protejeze de ea. Renunțarea la mistica necunoscutului reprezenta în mare măsură un dezavantaj; organizația ajunge în cele din urmă să fie privită ca oricare altă birocrație, alcătuită din aceleași ființe omenești supuse greșelii și capabile de boacâne prostești ca toate celelalte. Cu toate acestea, Dalglish nu se aștepta să întâmpine greutăți din partea serviciului secret. Faptul că MI5 era reprezentat de un agent tânăr sugera că această moarte de pe insula Combe nu se număra printre problemele lor importante în momentul de față.

– Nu pot merge acolo fără să cunosc bine situația, zise el. Nu mi-ai spus încă nimic în afară de cine a murit, unde și aparent cum. Spuneți-mi ceva și despre insulă. Unde se află exact?

Harkness avea o stare de spirit cât se poate de proastă. Încerca să și-o ascundă dându-și importanță și vorbind întruna. Harta de mari dimensiuni de pe masă era puțin strâmbă. Încruntându-se, o alinie mai corect cu marginea mesei, o împinse spre Dalglish și arătă pe ea cu degetul cu un gest brutal.

– Aici e. Insula Combe. Pe coasta Cornwall, cam la treizeci și cinci de kilometri la sud-vest de insula Lundy și aproximativ

douăzeci de kilometri de continent, mai precis de Pentworth. Newquay este cel mai apropiat oraș de dimensiuni mai mari. Îi aruncă o privire lui Conistone. Ar trebui să continui dumeata. Ține mai degrabă de voi decât de noi.

Conistone îi vorbi direct lui Dalglish:

– O să enumăr mai întâi câteva date istorice. Așa vei înțelege mai bine ce e cu insula Combe pentru că, dacă nu știi toate lucrurile astea, s-ar putea să te trezești în dezavantaj. De mai mult de patru sute de ani, insula a fost în proprietatea familiei Holcombe, care a dobândit-o în secolul al XVI-lea, deși nimeni nu pare să știe exact cum. Probabil un Holcombe s-a dus pe-acolo cu o barcă și câțiva soldați înarmați, și-a pus drapelul personal pe ea și a numit-o proprietatea lui. Nu-mi vine a crede că au existat prea mulți pretendenți. Titlul a fost ratificat mai târziu de Henry al VIII-lea, după ce s-a descotorosit mai întâi de pirății mediteraneeni care își stabiliseră acolo baza în comerțul de sclavi de-a lungul coastelor Devon și Cornwall. După aceea, insula Combe a rămas mai mult sau mai puțin neglijată până în secolul al XVIII-lea, când familia a început să se intereseze de ea, și a vizitat-o ocazional, ca să privească păsările sau să stea la picnic. Apoi, un anume Gerald Holcombe, născut la sfârșitul secolului al XIX-lea, s-a hotărât să folosească insula ca loc de vacanță al familiei. A restaurat cabanele de piatră de acolo, iar în 1912 a construit un conac și niște anexe pentru servitori. Familia și-a petrecut acolo fiecare vară în anii aceia amețitori de dinainte de Primul Război Mondial. Războiul a schimbat totul. Cei doi fii mai mari au murit, unul în Franța, celălalt la Gallipoli. Cei din familia Holcombe sunt genul de oameni care mor în războaie, nu care se îmbogățesc de pe urma lor. Așa că nu le-a rămas decât cel mai mic dintre fii, Henry, care avea tuberculoză și nu fusese admis în armată. Se pare însă că după moartea fraților săi a fost copleșit de sentimentul lipsei de valoare personală și n-a mai vrut să moștească averea familiei. Baniile proveneau din niște investiții

norocoase, nu din moșie, și, la sfârșitul anilor 1920, se epuizaseră în cea mai mare parte. Așa că în 1930 a pus bazele unui trust de caritate din ce-a mai rămas, a găsit niște sponsori bogați și le-a transferat insula și proprietatea. Ideea lui era ca insula să fie folosită ca loc de odihnă și izolare pentru persoanele cu posturi de responsabilitate publică, ori de câte ori aceștia aveau nevoie să scape de rigorile vieții profesionale.

Acum, pentru prima dată, se aplecă să-și deschidă servieta și scoase un dosar cu marcaj de securitate. Scotoci printre documente și scoase o foaie de hârtie.

– Am aici cuvintele exacte. Se explică foarte clar intențiile lui Henry Holcombe. „Pentru oamenii care-și asumă îndatorirea periculoasă și dificilă de a îndeplini funcții de înaltă răspundere în serviciul Coroanei și al țării, în forțele armate, în politică, știință, industrie sau arte, și care au nevoie de perioade de refacere în singurătate, liniște și pace.“ Cât se poate de tipic pentru vremea lui, nu? Nici vorbă să menționeze femeile, bineînțeles. Asta se întâmpla în 1930, vă aduceți aminte. Oricum, se consideră că se poate accepta convenția ca „oamenii“ să însemne și femei. Acceptă un număr maxim de cinci vizitatori pe care-i cazează la alegerea lor fie în clădirea principală, fie într-una dintre cabanele mici de piatră. În esență, ceea ce oferă insula Combe este pace și siguranță. În ultimele câteva decenii, aceasta din urmă a devenit probabil mai importantă. Oamenii care își doresc să stea o perioadă de timp netulburați de nimic pot merge acolo fără serviciul de protecție, știind că vor fi în siguranță și nu-i va deranja nimeni. Există un heliport pentru cei care vin cu elicopterul și singurul loc de ancorare posibil dinspre mare este un mic port. Nu este permis accesul nici unui vizitator ocazional și chiar și telefoanele mobile sunt interzise – oricum nu ar avea semnal acolo. Totul este extrem de discret. Cei care merg acolo sunt în general recomandați personal fie de către unul dintre membrii consiliului de administrație, fie de către unul dintre vizitatorii

obișnuiți ai insulei. Așa că înțelegi avantajele pe care le prezintă pentru scopul actual al prim-ministrului.

– Dar care-i problema cu Chequers? răbufni Reeves.

Ceilalți se întoarseră spre el cu privirea curioasă și binevoitoare a adultului gata să-i facă pe plac unui copil precoce.

– Nici o problemă, zise Conistone. E o locație agreabilă cu tot confortul posibil, pe câte am înțeles. Dar persoanele invitate la Chequers tind să atragă atenția. Nu e chiar acesta scopul pentru care merg acolo?

– Și cum au ajuns cei din Downing Street să afle de existența insulei? întrebă Dalglish.

Conistone vâri la loc hârtia în dosar.

– Printr-unul dintre amicii nou-înnobilati ai premierului. Acesta s-a dus la Combe să se refacă după răspunderea periculoasă și dificilă pe care și-a asumat-o adăugând încă un lanț alimentară imperiului său comercial și încă un miliard averii lui personale.

– Presupun că au și angajați. Sau toate aceste personalități își spală singure hainele?

– Este un administrator, Rupert Maycroft, care înainte a fost avocat în Warnborough. A trebuit să avem încredere în el și, bineînțeles, să-i informăm pe membrii consiliului că Numărul Zece ar fi foarte recunoscător dacă niște vizitatori extrem de importanți ar putea fi cazați acolo la începutul lui ianuarie. În momentul de față totul este foarte vag, dar i-am rugat să nu mai facă nici o altă rezervare după luna asta. Au personalul obișnuit – barcagiul, menajera, bucătăreasa. Știm câte ceva despre fiecare dintre ei. Au avut și câțiva vizitatori suficienți de importanți încât să justifice verificarea personalului din motive de securitate. Totul s-a făcut extrem de discret. Există și un doctor rezident, Guy Staveley, și soția sa, deși am înțeles că ea nu petrece prea mult timp pe insulă. Se pare că nu suportă plictiseala. Staveley s-a refugiat acolo de la un cabinet privat din Londra. Se pare că a pus un diagnostic greșit

și un copil a murit, așa că și-a găsit o slujbă unde cel mai rău lucru care se poate întâmpla e să cadă cineva de pe un vârf de munte și atunci n-are cum să fie el de vină.

– Numai unul dintre rezidenții permanenți are cazier, barcagiul Jago Tamlyn, pentru atac brutal extrem de grav în 1998. Am înțeles că au existat niște circumstanțe atenuante, dar a fost totuși un atac foarte agresiv. A primit un an. De atunci n-a mai avut nici o problemă.

– Când au sosit vizitatorii care sunt acum acolo? întrebă Dalgliesh.

– Toți cinci au ajuns săptămâna trecută. Luni a venit scriitorul Nathan Oliver împreună cu fiica lui, Miranda, și secretarul lui, Dennis Tremlett. Un diplomat german la pensie, doctorul Raimund Speidel, fostul ambasador în Beijing, a venit miercuri cu un iaht privat din Franța, iar joi a sosit doctorul Mark Yelland, directorul laboratorului de cercetare Hayes-Skolling din Midlands, acela care e ținta atacurilor activiștilor de la protecția animalelor. Maycroft ar putea să te cazeze și pe dumneata pe post de oaspete.

– Cel mai bine ar fi să iei cât mai puțini oameni, cel puțin până afli care-i situația, interveni Harkness. Cu cât va fi mai mică invazia, cu atât mai bine.

– Nu va fi o invazie, zise Dalgliesh. Aștept încă să-mi sosească un înlocuitor pentru Tarrant, dar o să-i iau cu mine pe inspectorul Miskin și pe sergentul Benton-Smith. Probabil că ne vom descurca și fără un criminalist sau fotograf oficial pentru moment, dar, dacă se dovedește că e crimă, va trebui să primesc întăriri sau să transferăm cazul poliției locale. Voi avea nevoie de un medic legist. O să vorbesc cu Kynaston, dacă reușesc să dau de el. Nu știu dacă îl găsesc la laborator, s-ar putea să fie pe teren.

– Nu va fi necesar, zise Harkness. Vom lucra cu Edith Glenister. O cunoști, nu-i așa?

– Dar nu s-a pensionat?

– Oficial, acum doi ani, dar mai lucrează ocazional, mai ales la cazuri internaționale mai delicate, zise Conistone. La șaiszeci și cinci de ani probabil s-a săturat să mai umble în cizme de cauciuc prin toate noroaiile din țară cu detectivii de la secțiile locale de criminalistică sau să examineze cadavre descompuse prin șanțuri.

Dalgliesh se îndoia că acesta era motivul pentru care doamna profesor Glenister se pensionase oficial. Nu lucrase încă niciodată cu ea, dar îi cunoștea reputația. Era una dintre cele mai apreciate femei doctor legist, renumită pentru precizia ieșită din comun de a estima momentul morții, pentru promptitudinea, acuratețea și minuțiozitatea rapoartelor ei și pentru limpezimea și autoritatea cu care depunea mărturie la tribunal. Era, de asemenea, renumită pentru insistența ei de a menține distincția dintre funcțiile medicului legist și ale detectivului anchetator. Dalgliesh știa că Edith Glenister nu asculta niciodată detaliile circumstanțelor unei crime înainte să examineze cadavrul, asigurându-se în felul acesta, se pare, că nu își va începe propria investigație pornind de la idei preconcepute. Era intrigat de ideea de a lucra cu ea și nu se îndoia că acesta era motivul pentru care Ministerul Afacerilor Externe o și propusese pe ea în primul rând. Cu toate acestea, l-ar fi preferat pe medicul lui legist obișnuit.

– Doar nu vrei să sugerezi că nu putem avea încredere că Miles Kynaston o să-și țină gura? zise el.

– Bineînțeles că nu e vorba de asta, dar nici nu se poate spune că Cornwall e ograda lui, interveni Harkness. Profesoara Glenister locuiește în prezent în sud-vestul țării. Și, oricum, Kynaston nu e disponibil, am verificat.

Dalgliesh se simți tentat să-i spună: „Cât de convenabil pentru minister“. Era evident că nu pierduseră vremea.

– Poți s-o iei de la aeroportul St. Mawgan, de lângă Newquay, continuă Harkness. Acolo o să găsiți un elicopter special care